

TÜRKİYE VARLIK FONU

GELECEĞİ VE DEĞERLENDİRMELERİ *

A. Kuntay GÜNEL **

ÖZET

Varlık Fonları, genel itibariyle bütçe fazlalıklarının fona aktarılması ve bu fazlalıklarla, değişik finansal varlıklara yatırım yaparak, gelir temin etmeyi amaçlayan, devlet politikası altında yönetiminin sağlandığı fonlardır. Temel amaç, dünyada yaşanan olumsuz etkilerden en az etkiyle sıyrılıp, ülkede ekonomik istikrarı sağlamak ve geleceğe refah taşınımı yapmaktır. Kısıtlamalar ve denetimden uzak olma çabaları da, kurulmaları yönündeki iradeyi destekler.

Bütçe fazlalıkları belirli bir malın satımından elde edileceği gibi, emeklilik fonları veya dış ticaretten de elde edilebilir.

Bu fonlar, geçici ya da kalıcı projelere ortak olabildiği gibi tek başına da yatırım yapabilir. Yine yerli ve yabancı hisse senetleri, devlet tahvilleri ve yatırım fonlarına katılması gerçekleştirebileceği işlemlerdendir.

Vergi muafiyeti ve Sayıştay denetiminden yoksun olma eleştirileri yanında bütçe kısıtlamaları yahut parlamento gibi denetleyici mekanizmalardan kaçınmak temel eleştiri noktalarını oluşturur.

Anahtar Kelimeler: Bütçe Fazlası, Gelir, Refah, Sermaye, Varlık Fonu, Yatırım

* Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Boyabat İ.İ.B.F. ,Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi (Tzsy), Dönem Ödevi,

Danışman: Doç. Dr. Nazım KARTAL

** Sinop Üniversitesi Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi Yüksek Lisans Öğrencisi

İÇİNDEKİLER
BİRİNCİ BÖLÜM
VARLIK FONU

1.1. Tarihçe ve Tanım	4
1.2. Ulusal Varlık Fonu Çeşitleri	6
1.2.1 İstikrar Fonları	8
1.2.2 Tasarruf Fonları	10
1.2.3 Rezerv Yatırım Fonları (Şirketleri)	15
1.2.4 Emeklilik İhtiyat Fonları	19
1.2.5 Kalkınma Fonları	21

İKİNCİ BÖLÜM
TÜRKİYE VARLIK FONU

2.1 Kuruluş Gerekçeleri	22
2.2 Nitelikleri ve Amaçları	24
2.3 Kaynakları ve Portföy	26
2.4 Ekonomik Etkileri ve Beklentiler	27
2.5 Hâkim Şirket, Bağlı Şirket ve Teşebbüs İlişkisinde Hukuksal Durum	28
2.6 Türkiye Varlık Fonunda Yatırım İçin On Neden	29
2.7 Eleştiriler ve Değerlendirmeler	30

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ

3.1 Sonuç	32
-----------------	----

KAYNAKÇA	33
-----------------------	-----------

GİRİŞ

Dünyanın değişik ülkelerinde farklı örnekleri ile yer alan varlık fonları ekonomik olduğu kadar hukuki yapılarıyla da ortaya çıkan önemli yatırım kurumlarıdır. Her ne kadar amaçları birçok açıdan benzer olsa da, her ülkenin değişik karakterdeki fonlarının ayrı olarak incelenmesi ve yer aldığı ülkenin koşullarının farklılık arz edeceği göz önüne alınarak değerlendirilmesi gereklidir.

Ulusal yatırımlar ile uluslararası alanlarda diğer devletler ve yabancı şirketler tarafından yapılacak yatırımlara iştirak ve bunlarla sınırlı olmamak üzere diğer yatırım araçları işlemlerine girilmesi vs. sebeplerle, özel hukuk tanımına giren iş ve işlemlerde bulunması farklı eleştiri noktalarını oluşturabilmektedir. Bu hukuk türleri sermaye piyasaları, şirketler ve rekabet hukuku çerçevelerinde değerlendirilebilir.

Üzerinde fazlaca değerlendirme yapılmamış olması ve bilgi kaynaklarının sınırlı olması konunun irdelenmesi bakımından zor olsa da, varlık fonunun hem ekonomik hem de hukuksal boyutlarının incelenmesi açısından bakir bir konu olması, ilgililerine ilk çalışmalarda yer alma fırsatı da sunmaktadır.